

Nr. CI-IES-026/2026 din 28.09.2026

Domnului Igor GROSU,
Președinte al Parlamentului Republicii Moldova

Subiect: Privind majorările succesive ale tarifelor la gazele naturale și energia termică – solicitare de exercitare a controlului parlamentar și de măsuri legislative

Stimate Domnule Președinte al Parlamentului,

Ne adresăm Dumneavoastră deoarece funcția pe care o exercitați presupune răspundere directă instituțională și politică față de cetățeni, inclusiv pentru modul în care statul îi protejează în fața scumpirilor și a dificultăților sociale. Această răspundere cere explicații publice clare, măsuri concrete și asumarea rezultatelor.

Pentru oamenii cu venituri mici, fiecare majorare a prețului la gaze înseamnă mai puțini bani pentru alimente, medicamente și încălzirea locuinței. Scumpirile succesive nu pot fi însoțite doar de explicații tehnice și de trimiterea responsabilității de la o instituție la alta. Cetățenii care v-au votat au dreptul să știe de ce cresc costurile, ce au făcut autoritățile pentru a le limita, ce măsuri au întârziat și cum vor fi protejate familiile care nu își mai pot achita facturile.

Nu vă solicităm să substituiți ANRE în stabilirea tarifelor, ci să vă asumați partea de responsabilitate care revine instituției pe care o conduceți, dar și angajamentele pe care le-ați făcut în fața oamenilor atunci când le-ați cerut să vă voteze. Independența autorității de reglementare nu vă exonerează de răspunderea pentru propriile decizii, pentru lipsa de acțiune sau pentru protecția socială insuficientă. De aceea, prin prezentul demers, solicităm un răspuns clar: ce măsuri ați întreprins, ce măsuri veți întreprinde, în ce termen și cum vor reduce acestea povara suportată de cetățeni.

La data de 28 septembrie 2026, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică examinează o nouă majorare a tarifului reglementat la gazele naturale pentru consumatorii casnici: de la 20,30 lei/m³ la 26,13 lei/m³ (cu TVA), nivel propus de ANRE în urma solicitării S.A. „Energocom” de 26,24 lei/m³. Este a doua majorare în mai puțin de o lună de la intrarea în vigoare a precedentei, la 1 septembrie 2026. Pentru energia termică, ANRE propune 3.277 lei/Gcal la Chișinău, față de 2.020 lei/Gcal în prezent, și 3.374 lei/Gcal la Bălți, față de 2.201 lei/Gcal.

Guvernul a declarat public că „iarna care vine va fi mai grea decât cea trecută”, iar schema de compensații pentru sezonul rece 2026–2027 nu este încă aprobată. Potrivit Biroului Național de Statistică, rata sărăciei absolute a fost, în 2025, de 31,1%, iar în mediul rural de 40,0%.

Considerăm că responsabilitatea pentru prețul final plătit de cetățean nu se oprește la ANRE, care aplică o metodologie bazată pe costuri. Deciziile care determină aceste costuri și povara lor asupra gospodăriilor aparțin Guvernului și Parlamentului. Parlamentul are, în această privință, competențe de control și legiferare:

exercită controlul parlamentar asupra activității autorităților publice, adoptă cadrul legal și fiscal aplicabil sectorului energetic, și examinează rapoartele și activitatea autorităților competente, inclusiv ANRE. Totodată, Parlamentul participă, în condițiile Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică, la procedura de numire și evaluare a conducerii ANRE.

În raportul de monitorizare civică „Guvernarea la RAPORT”, angajamentul electoral privind stabilizarea prețurilor la gazele naturale și la energia electrică prin contracte pe termen lung figurează ca nerealizat. De asemenea, niciunul dintre cele douăsprezece angajamente din capitolul „Energie” al programului electoral nu are drept indicator prețul plătit de consumatorul final.

Având în vedere atribuțiile constituționale și legale ale Parlamentului în materie de control parlamentar, legiferare și aprobare a bugetului public național, Vă solicităm:

1. Examinarea cu prioritate a unei inițiative legislative pentru anularea temporară, pe durata sezonului rece, a TVA la gazele naturale și la energia termică livrate consumatorilor casnici.
2. La examinarea politicii fiscale și vamale și a bugetului de stat pentru anul 2027: solicitarea unei analize publice a impactului măsurilor propuse asupra costului energiei pentru gospodării, precum și renunțarea la inițiativa de majorare a TVA la gaze și energie electrică și a accizei la combustibil.
3. Exercițarea controlului parlamentar asupra schemei de compensații pentru sezonul rece 2026–2027. La data prezentului demers, schema nu este aprobată, deși tarifele la gazele naturale și la energia termică cresc a doua oară în mai puțin de o lună, iar în sezonul precedent de compensații au beneficiat circa 620.000 de gospodării. În acest sens, solicităm:
 - a) audierea, în comisia permanentă de profil, până la 15 octombrie 2026, a ministrului Muncii și Protecției Sociale și a ministrului Finanțelor privind parametrii schemei: criteriile de eligibilitate, cuantumul pe categorii de beneficiari, numărul estimat de beneficiari, precum și sursa și volumul finanțării;
 - b) asigurarea, în bugetul de stat pentru anul 2026 și în proiectul bugetului pentru anul 2027, a resurselor necesare pentru ca nivelul compensațiilor să fie recalculat la noile tarife, astfel încât partea din factură suportată de gospodăriile vulnerabile să nu crească față de sezonul precedent;
 - c) ca orice modificare a criteriilor de eligibilitate să fie precedată de o evaluare publică a impactului, pentru ca verificările suplimentare ale veniturilor și bunurilor, necesare pentru prevenirea abuzurilor, să nu excludă gospodăriile vulnerabile și să nu transforme accesul într-o procedură dificilă pentru persoanele vârstnice, persoanele cu dizabilități și locuitorii din mediul rural;
 - d) un mecanism de acordare simplu și previzibil, de preferință direct în factură, și simplificarea procedurii de acces la compensații și, în măsura permisă de cadrul legal și de actualizarea datelor privind veniturile gospodăriilor, preluarea automată a datelor beneficiarilor eligibili din sezonul precedent, fără a-i obliga să depună din nou documente deja disponibile autorităților;
 - e) raportarea publică lunară, de către Guvern, a numărului de beneficiari, a sumelor plătite și a cererilor respinse, cu motivele respingerii.
4. Solicitarea prezentării de către Guvern, în cadrul controlului parlamentar, a unui scenariu privind evoluția costurilor energetice pentru gospodăriile casnice pe întreg sezonul rece 2026–2027, inclusiv impactul

tarifelor la gaze și energie termică, al fiscalității și al compensațiilor asupra facturii finale achitate de consumatori.

Vom face public atât prezentul demers al Mișcării „Construim Încredere”, cât și răspunsul primit sau lipsa acestuia în termenul legal. Solicităm un răspuns complet, cu explicații verificabile, măsuri și termene concrete. Tratarea demersului potrivit legii este o obligație legală și instituțională, iar explicarea deciziilor și asumarea consecințelor lor reprezintă o responsabilitate morală și politică față de cetățeni. Ignorarea întrebărilor ar prelungi lipsa de transparență și ar transmite oamenilor că autoritățile le cer să suporte consecințele fără să considere necesar să dea explicații.

Fermitatea acestui demers este justificată de lipsa unor explicații publice clare și complete, care a lăsat cetățenii în confuzie. Oamenilor li se cere acum să se pregătească pentru majorări foarte mari de tarife, prezentate ca inevitabile, fără să li se explice suficient ce le-a determinat, ce au făcut responsabili statului pentru a le limita și cum vor fi protejați cei care nu pot suporta aceste costuri. Măcar acum, conducerea statului trebuie să răspundă pe măsura gravității situației.

Funcția publică obligă la răspundere, cu atât mai mult atunci când este în joc capacitatea moldovenilor de a-și asigura traiul.

Cu respect,

Olesea STAMATE

Fondatoare și coordonatoare
Mișcarea civică „Construim Încredere”

Link: Raportul de monitorizare civică „Guvernarea la RAPORT. Un an de la alegerile parlamentare” – <https://construimincredere.md/guvernarea-la-raport-un-an-de-la-alegerile-parlamentare-2/>